

„Nehéz volt itt nők nélkül. Varrhatta az ember maga a gombjait. Moshatta maga a lábát. Azt is rosszul, mindig izzadt, a kapca bűdös volt. A nők jobban csinálták; és fogták az ember homlokát, ha hányt; hát hiába, hiányoztak.” (Ottlík Géza: Iskola a határon)

Hiányoznak a nők, a nap minden percében, az év minden szakában, mondhatom, hiánytalanul hiányoznak a nők. Varrhatja az ember a maga gombjait, áztathatja a lábát, kivághatja a kibontatlan gomblyukat a zakóján, és foghatja a saját homlokát, ha hányik. Vagy ez nem ikes? De már úgysem hány, mert nem isz, vagy ha isz, akkor maximum megfájdul a feje, halálfélelmei vannak, elindul az epeköve, alkoholista lesz. Hiányoznak a nők a fehér kavicsal felszórt allékról, a félreeső falvak templomlépcsőiről, a nevenincs kocsmákból, a vonatok kupéiból, az esőverte fahidakról, a serpentineken kanyargó buszok üléseiről. Nincsenek ott eltévedt ziharájsztúk képében az ember zsebében, vagy fura színű és alakú kavicsok formájában az aktatáskájában, sem el nem küldött szonettekben könyvlapok közt. Nem üldögélnék árokparti bádoggkrisztusok alatt, nem üldögélnék máshol sem... Eitelik ennyi megannyi idő, és még mindig hiányoznak a nők, az alanyból és a tárgyól, az egyezményes jelekből, a balkezes és a jobbkezes kanyarokból, hiányoznak a sodródásból és a sodratásból.

Őszintén megmondva, iszonyodom attól, aki az Iskolát iskolaregénynek mondja. Aki fiúknak szóló olvasmányoknak nevezte egyszer, azt az illetőt viszolyogva elgáncsoltam a lépcsőn. Nem állhatom, ha valaki azt nyilatkozza, katonás mű. Legalább annyira taszít minden ilyesmi, mint egy piros kerékbilincs látványa. Taszítanak ezek a piroskerékbilincs-férfiak, akik rátapadnak a nőkre, és egy második megváltással sem lehetne őket leszedni.

Nekem az egész Iskola... arról szól, hogy mennyire hiányoznak a nők. Hogy a róluk szóló álmok is csak azért vannak, hogy a nyomukba szegődhessünk, mint valami titokzatos, ködbe vesző lovas nyomába, ne adjuk fel, vagy ha mégis feladjuk, maradjon egy utolsó kép a fejünkben, utolsó kép a Sohamárról, a Semmiről és a Kibogozhatatlanról.

Hiányoznak a nők a történetekből, az össze nem rakott történetdarabkákból, az összetéphetetlen laptopképernyőről. Hiányzanak a sebekből, amelyek szinte észrevétlenül összeforrnak ugyan, de a forradás apró domborulata nagyobb hiányról képes beszélni, mint a sósivatag, ami lerombolt városok helyén marad.

De hát nincsenek az Iskolában nők, hiába is akarod, hogy legyenek!

Nem akarom, mert benne vannak. Benne vannak a nők. Amikor azt mondja, hogy „a világhoz nem alkalmazkodni kell, hanem csinálni, nem újrendezgetni azt, ami már megvan benne, hanem hozzáadni mindig”, akkor benne vannak. És amikor azt mondja, hogy: „nem a szó volt kezdetben, hanem a mondat, azt bontottuk fel mondatrészekre. Nem a mondat volt kezdetben, hanem a bekezdés, azt fejtettük ki mondatokban. Nem a bekezdés volt kezdetben, hanem a regény. A regényt már csak a hallgatás előzi meg.” Akkor is benne vannak. Mert hát nem ezt csinálják a nők? Nem róluk szól minden néma és?

Kategória: Deleatur

Denumire autor: Láng Zsolt

Látó Szépirodalmi Folyóirat